

ด่วนที่สุด

ที่ ปน ๐๐๒๓.๖/ว ๑๕๕๐๘

ศาลากลางจังหวัดปัตตานี
ถนนเดชา ปน ๙๔๐๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๙

เรื่อง การกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราค่าตอบแทน และการจ่ายค่าตอบแทนของอาสาสมัครบริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี และนายกเทศมนตรีเมือง ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๑.๔/ว ๕๙๓๘

ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า ได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาสมัครบริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดยตามข้อ ๕ แห่งระเบียบดังกล่าว กำหนดให้การดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง อัตราค่าตอบแทน และการจ่ายค่าตอบแทนของอาสาสมัครบริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้หารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว จึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๑๑ แห่งระเบียบดังกล่าว กำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราค่าตอบแทน และการจ่ายค่าตอบแทนของอาสาสมัครบริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดปัตตานีพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง และเป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด จึงขอแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ สำหรับอำเภอขอให้แจ้งเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตรี

อึ้ง

(จรัส ศิริวัลลภ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นฯ

โทร. ๐ ๙๓๓๓ ๖๐๔๔ ต่อ ๑๐๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_ptn@dla.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๒๑.๔/ว ๕๕๓๘

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง และหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข อัตราค่าตอบแทน และการจ่ายค่าตอบแทนของอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ชุด
๒. การกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง และหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข อัตราค่าตอบแทน และการจ่ายค่าตอบแทนของอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ โดยตามข้อ ๕ แห่งระเบียบดังกล่าว บัญญัติให้การดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง อัตราค่าตอบแทน และการจ่ายค่าตอบแทนของอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและอัตราตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราค่าตอบแทน และการจ่ายค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง กระทรวงมหาดไทยอาจหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ กรมอนามัย กรมการแพทย์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการนี้ กระทรวงมหาดไทยได้หารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว จึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๑๑ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข อัตราค่าตอบแทน และการจ่ายค่าตอบแทนของอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมนี้ จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่เว็บไซต์ <https://shorturl.asia/LkTh> หรือ QR code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถวิชช์ สัมพันธ์รัตน์)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๔๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสาน นางสาวภัชร์จิรสมิ์ ธัมเมธรัตน์/นายพีระพงษ์ รอดจินดา
นางสาวสุพรรณนิภา เยื่อใย

การกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง และหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข อัตราค่าตอบแทน และการจ่ายค่าตอบแทนของอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๑.๔/ว ๕๙๓๘ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๙)

ข้อ ๑ คุณสมบัติของอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นและลักษณะต้องห้ามของอาสาสมัครบริบาล

- (๑) มีสัญชาติไทย และมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี บริบูรณ์ ในวันรับสมัคร
- (๒) จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา สามารถอ่านออก เขียนได้
- (๓) เป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรที่ไม่ต่ำกว่าหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุชั้นกลาง จำนวน ๗๐ ชั่วโมง ของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดให้มีการอบรมโดยได้รับอนุมัติให้ใช้หลักสูตรจากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- (๔) มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้รับคำสั่ง ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงจากผู้บริหารท้องถิ่นแห่งนั้น ทั้งนี้ กรณีไม่ได้ ย้ายทะเบียนบ้านแต่อยู่ในพื้นที่ให้ กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน รับรองว่าอยู่ในพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๑ ปี สำหรับเทศบาลเมือง หรือเทศบาลนครที่ไม่มี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ปลัดเทศบาลหรือผู้ที่ปลัดเทศบาลมอบหมาย รับรองว่าอยู่ในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า ๑ ปี
- (๕) ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำผู้ปฏิบัติงาน ในหน่วยงานของรัฐ หรือในรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงาน ของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายโดยได้รับค่าตอบแทนประจำ

ข้อ ๒ ขอบเขตและเงื่อนไขการทำหน้าที่ของอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น

อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น มีหน้าที่ช่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ภายใต้ การกำกับดูแลของบุคลากรวิชาชีพด้านสุขภาพที่ผ่านการอบรม Care Manager (CM) ในพื้นที่ ซึ่งได้รับ มอบหมายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- (๑) ช่วยดูแลสุขภาพสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
- (๒) ช่วยเหลือดูแลการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง เช่น การอาบน้ำ การทำความสะอาด ร่างกาย การแต่งตัว การรับประทานอาหาร การเคลื่อนย้าย การใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือ การขับถ่าย การไปพบแพทย์ การรับประทานยา เป็นต้น
- (๓) ให้บริการด้านสุขภาพขั้นพื้นฐาน (Basic health care service) เป็นการดูแลสุขภาพภายใต้ การกำกับ ของบุคลากรวิชาชีพด้านสุขภาพที่ผ่านการอบรม Care Manager (CM) ในพื้นที่ ได้แก่ การพยาบาลพื้นฐาน การฟื้นฟูสมรรถภาพเบื้องต้นการประเมินสุขภาพเบื้องต้น เช่น การประเมินความสามารถในการทำกิจวัตร ประจำวันขั้นพื้นฐาน และการประเมิน กิจวัตรประจำวันที่ไม่ซับซ้อนมากเกินไป การประเมินภาวะซึมเศร้า ในผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง การทำแผลเบื้องต้น การประเมินสัญญาณชีพ การดูแลเรื่องยาเบื้องต้น กิจกรรมกระตุ้น สมองในกลุ่มที่มีภาวะสมองบกพร่องระยะแรกการดูแลผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อมหรือมีอาการทางสมอง เป็นต้น
- (๔) การให้คำปรึกษาด้านสุขภาพเบื้องต้นกับครอบครัวและการประสานความร่วมมือช่วยเหลือ แบบบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ประเมินปัญหาในการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงเบื้องต้นและประสานงานในการส่งต่อการบริการให้การดูแล
- (๖) ตามแผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan)
- (๗) ช่วยเหลือดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงด้านสุขภาพพื้นฐาน การฟื้นฟูสมรรถภาพ และกายภาพบำบัดอื่น ๆ ตามประเภทและกิจกรรมบริการที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

ข้อ ๓ จำนวนอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- (๑) ให้มีจำนวนอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นในเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งอย่างน้อย ๒ คน ยกเว้นเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ น้อยกว่า ๔ คน หรือในช่วงระยะเวลาใด มีจำนวนผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงน้อยกว่า ๔ คน อาจจัดให้มีอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น น้อยกว่า ๒ คน ก็ได้

/(๒) เทศบาล ...

(๒) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ มากกว่า ๔ คน และมีความจำเป็น อาจกำหนดให้มีอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น มากกว่า ๒ คน ก็ได้ โดยความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึง ฐานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความเหมาะสมและความจำเป็นของพื้นที่ และขอบเขต การดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงของอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นแต่ละคน

(๓) เพื่อให้การกำหนดจำนวนอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นเป็นไปอย่างเหมาะสม ให้เทศบาล องค์การ บริหารส่วนตำบล จัดทำฐานข้อมูลจำนวนผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง โดยให้ขอความร่วมมือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และ/หรือสถานบริการสาธารณสุขในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจและคัดกรอง จำนวนผู้ที่มีภาวะ พึ่งพิงในพื้นที่ โดยใช้แบบประเมินผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กำหนด ทั้งนี้ ควรปรับปรุงข้อมูลดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันทุกปีก่อนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๔ อัตราค่าตอบแทนและการจ่ายค่าตอบแทนของอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น

อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นที่มีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนเพื่อเป็นค่าป่วยการชดเชยการงาน หรือเวลา ที่เสียไป จะต้องใช้เวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

(๑) อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นคนใดได้ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan) ไม่น้อยกว่า วันละ ๕ ชั่วโมง และไม่น้อยกว่าเดือนละ ๑๖ วัน จะได้รับเงินค่าตอบแทนตามอัตรา ดังนี้

(๑.๑) อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุชั้นกลาง จำนวน ๗๐ ชั่วโมง จะได้รับเงินค่าตอบแทนเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท

(๑.๒) อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุชั้นกลาง จำนวน ๗๐ ชั่วโมง และผ่านการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพิ่มเติมอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น จำนวน ๕๐ ชั่วโมง ของคณะกรรมการ ผู้สูงอายุแห่งชาติ จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดให้มีการอบรม โดยได้รับอนุมัติให้ใช้หลักสูตรจากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จะได้รับเงิน ค่าตอบแทนเดือนละ ๖,๐๐๐ บาท

(๑.๓) อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุชั้นสูงจำนวน ๔๒๐ ชั่วโมง ขึ้นไป ของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดให้มีการอบรม โดยได้รับอนุมัติให้ใช้หลักสูตรจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข จะได้รับ เงินค่าตอบแทนไม่น้อยกว่าเดือนละ ๙,๐๐๐ บาท

(๒) อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นคนใดได้ปฏิบัติหน้าที่ ตามแผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan) น้อยกว่า ๑๖ วัน ให้มีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนตามสัดส่วนจำนวนวันที่ ปฏิบัติงานในเดือนนั้น

(๓) อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นคนใดได้ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan) ไม่ครบ ๕ ชั่วโมง ให้นับเป็นครึ่งวัน

ข้อ ๕ การพ้นจากการเป็นอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น

(๑) ยื่นหนังสือแจ้งความประสงค์ลาออกต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

(๒) เมื่อบุคลากรวิชาชีพด้านสุขภาพที่ผ่านการอบรม Care Manager (CM) ในพื้นที่ซึ่งได้รับมอบหมาย จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับผู้รับบริการในพื้นที่ ประเมินผลการปฏิบัติงานที่ของอาสาสมัครบริบาล ท้องถิ่นในการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงแล้วเห็นว่าไม่สมรรถนะหรือผลการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติ หน้าที่ เช่น หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นประจำ ปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น ให้เสนอความเห็นให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๒ การกำกับและควบคุมการปฏิบัติงาน

(๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการลงเวลาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครบริหารท้องถิ่นให้เหมาะสมกับลักษณะงาน สถานที่ที่ปฏิบัติ ตามรูปแบบที่กำหนด

(๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอความร่วมมือบุคลากรวิชาชีพด้านสุขภาพที่ผ่านการอบรม Care Manager (CM) ในพื้นที่ ซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและประเมินสมรรถนะของอาสาสมัครบริหารท้องถิ่น

(๓) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุมแลกเปลี่ยนและถอดบทเรียนผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครบริหารท้องถิ่นทุก ๆ ๖ เดือน โดยให้จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ๖ เดือนที่ผ่านมา เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของอาสาสมัครบริหารท้องถิ่น รับฟังปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแลกเปลี่ยนผลการปฏิบัติงาน โดยอาจเชิญหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตามและประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงของอาสาสมัครบริหารท้องถิ่น

